

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Природоохоронне законодавство та екологічне право

Рівень вищої освіти –перший (бакалаврський)

Освітня програма «Екологія»

Спеціальність 101 Екологія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Природоохоронне законодавство та екологічне право
Викладач (-і)	Мельниченко Г.М.
Контактний телефон викладача	0950046789
E-mail викладача	gdutchak@ukr.net
Формат дисципліни	Очний (<i>offline</i>)
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні групові та онлайн-консультації
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Природоохоронне законодавство та екологічне право» належить до дисциплін вільного вибору студента і покликана забезпечити формування у студентів системи знань щодо поняття, предмету, методів, об'єктів, суб'єктів, системи, принципів, джерел екологічного права, правових основ екологічного управління, екологічних прав та обов'язків громадян та механізму їхнього захисту, права власності на природні ресурси, права природокористування, договорів у сфері використання природних ресурсів, правового забезпечення екологічної безпеки, економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища, правових засад формування та функціонування екологічної мережі, вирішення екологічних спорів, правового регулювання використання та охорони земель, вод, надр, рослинного та тваринного світу, атмосферного повітря, курортних, лікувально-оздоровчих та рекреаційних територій і зон, правового регулювання поведінки з відходами, правового режиму надзвичайних екологічних ситуацій, правового забезпечення використання та охорони природних ресурсів виключної (морської) економічної зони і континентального шельфу України, загальних засад міжнародного екологічного права.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета навчальної дисципліни – формування у студентів еколого-правового світогляду, екологоправового мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо захисту екологічних прав людини, забезпечення екологічного правопорядку</p> <p>Цілями дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок у майбутніх фахівців відповідно до поставленої мети.</p>	
4. Загальні і фахові компетентності	
<p>Загальні компетентності: ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Фахові компетентності: СК16. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук. СК17. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.</p>	
5. Програмні результати навчання	
<p>ПР20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.</p> <p>ПР24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	

6. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття			Загальна кількість годин	
лекції			30	
практичні			30	
самостійна робота			120	
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
8	101 Екологія	4	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість годин		
		лекції	практичні	сам.роб.
Тема 1. Вступ. Поняття, предмет, методи та принципи екологічного права.		2		
Тема 2. Поняття та зміст права власності на природні ресурси. Форми власності на природні ресурси.		2		
Тема 3. Земля як об'єкт правового регулювання, використання і охорони. Загальне та спеціальне землекористування.		4		
Тема 4. Надра як об'єкт правового регулювання, використання і охорони.		4		
Тема 5. Види водокористування. Загальне та спеціальне водокористування. Права та обов'язки водокористувачів.		4		
Тема 6. Ліси як об'єкт права власності. Право державної власності на ліси. Право комунальної власності на ліси. Права та обов'язки суб'єктів лісокористування. Лісові сервітути. Використання недревних лісових ресурсів.		4		
Тема 7. Правове регулювання охорони і використання рослинного світу.		4		
Тема 8. Правове регулювання охорони і використання тваринного світу.		4		
Тема 9. Правове регулювання охорони і використання атмосферного повітря.		2		
Тема 1. Поняття, система та джерела екологічного права України.			4	
Тема 2. Екологічні права та обов'язки громадян			2	
Тема 3. Об'єкти та суб'єкти природокористування. Нормативно-правова база загального та спеціального природокористування			4	
Тема 4. Система державного управління в галузі екології.			4	
Тема 5. Основні функції державного управління в галузі екології.			2	
Тема 6. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства.			2	
Тема 7. Правові засади екологічної безпеки.			4	

Тема 8. Правове регулювання надзвичайних екологічних ситуацій.		4	
Тема 9. Правовий режим територій та об'єктів природно-заповідного фонду.		4	
Тема 1. Історія розвитку екологічного права в Україні			12
Тема 2. Гарантії реалізації екологічних прав людини і громадянина.			18
Тема 3. Правове регулювання ядерної та радіаційної безпеки.			18
Тема 4. Зміст економіко-правового механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища.			18
Тема 5. Правове регулювання використання та охорони рекреаційних, курортних і лікувально-оздоровчих зон.			18
Тема 6. Правова охорона навколишнього природного середовища в населених пунктах, сільському господарстві, промисловості, на транспорті і в атомній енергетиці			18
Тема 7. Поняття, джерела міжнародного екологічного права. Міжнародна відповідальність за екологічні правопорушення. Вирішення міжнародних екологічних спорів.			18
Заг.:	30	30	120

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система методів оцінювання складається із двох видів контролю: поточного та підсумкового.</p> <p>Поточний контроль включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі; - творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних проектів, контрольні роботи,) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження. <p>Упродовж поточного контролю, на практичних заняттях, студент може максимально набрати 50 балів (35 балів – за усні відповіді на практичних заняттях, 5 балів – за науково-дослідну роботу, 5 балів – за контрольну роботу та 5 балів за самостійну роботу (КСР)).</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (максимальна оцінка – 50 балів).</p>
--	--

	<p>Підсумкова оцінка розраховується за сумою накопичених впродовж вивчення дисципліни балів.</p> <p>Впродовж вивчення дисципліни студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і практичних занять; - брати активну участь в роботі на практичних заняттях; - виконувати тестові завдання; - виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання.
Вимоги до письмової роботи	<p>У письмовій контрольній роботі студент повинен продемонструвати уміння синтезувати теоретичні і практичні знання. Екзаменаційний білет містить 3 описові запитання або 50 тестових запитань. Описові теоретичні питання мають бути розписані тезисно, в тестових запитаннях 1 правильна відповідь. Після написання роботи здобувачі проходять усний захист.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем навчальної дисципліни. До підсумкового контролю допускаються студенти, які були присутні на більше 50% занять і набрали мінімум 25 балів за роботу на практичних заняттях. Студентам, які мали пропуски лекційних чи практичних занять, дозволяється ліквідувати заборгованість на протязі наступних після пропуску двох тижнів.</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: екзамен. Форма здачі: комбінована (письмова з усним захистом).</p>

7. Політика навчальної дисципліни

- Неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом.
- Якщо студент пропустив більше 50% занять, він повинен пройти тестування на сайті дистанційного навчання і тільки тоді може бути допущений до написання екзаменаційної роботи.
- Обов'язковим для допуску до екзамену є відвідування більше 50% занять, робота на парах, підготовка доповідей, виконання контрольної роботи. Студент повинен набрати мінімум 25 балів за роботу на практичних заняттях.
- Для складання екзамену студент повинен набрати мінімум 25 балів за написання екзаменаційної роботи.

Політика щодо академічної доброчесності

- Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»»
<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B>

[7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.](#)

- У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
- В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

- Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)»
<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-TaProvedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-UniversytetuIm.-Vasyliya-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

- По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендована література

1. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т; Т. 14: Екологічне право / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова), А. П. Гетьман (заст. голови) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2018. 776 с
2. Водний кодекс України//Відом. Верхов. Ради України. – 2005. (Редакція від 24.07.2021).
3. Земельний кодекс України // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. (Редакція від 20.08.2021).
4. Кодекс України про надра // Відом. Верхов. Ради України.– 2005. (Редакція від 26.08.2021).
5. Лісовий кодекс України // Офіційний вісник України. – 2006. (Редакція від 08.08.2021).
6. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.07.1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. (Редакція від 01.01.2021).
7. Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.07.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. (Редакція від 08.08.2021).
8. Хилько М. І. Екологічна безпека України: Навчальний посібник / М. І. Хилько. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. 266 с.
9. Екологічна безпека та економіка : монографія / М.І. Сокур, В.М. Шмандій, Є.К. Бабець, В.С. Білецький, І.Є. Мельнікова, О.В. Харламова, Л.С. Шелудченко. – Кременчук, ПП Щербатих О.В., 2020 – 240 с.
10. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017р. №2059-VIII.

11. Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми економічного і соціального розвитку Івано-Франківської міської територіальної громади на 2021-2023 рр. / Миленька М.М., Мельниченко Г.М., Різничук Н.І., Клід В.В / Режим доступ: https://www.mvk.if.ua/uploads/files/54608_8.pdf

Викладач

Мельниченко Г.М.